

หัวข้อการวิจัย การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาการผลิตผ้าฝ้ายทอมือด้วยการจัดการความรู้
ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา : กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ
บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริจันทร์ เชื้อสุวรรณ

สังกัด สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ปีงบประมาณ 2553

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาการผลิตผ้าฝ้ายทอมือด้วยการจัดการความรู้ในการ
ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือ บ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและการบริหารจัดการของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ บ้านดอนหลวง
และเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับกลุ่มและพัฒนาการผลิตผ้าฝ้ายทอมือ บ้านดอนหลวง ให้
สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่ม

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมี
ขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการ การพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือบ้าน
ดอนหลวง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ตัวแทนของเทศบาลตำบลแม่แรง ผู้นำและสมาชิก
กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือที่สมัครใจและ
สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการวิจัยได้ การวิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ทั้งแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดทำเวทีชุมชนและโฟกัสกรุป
การสังเกต และการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยวิธีการบรรยาย และการหาค่า
ร้อยละ ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2552 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2553
ผลการศึกษาสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

การดำเนินงานของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง กลุ่มมีการรวมตัวกันมานาน
เนื่องจากงานทอผ้าเป็นภูมิปัญญาที่มีการสืบทอดจากบรรพบุรุษและเป็นอาชีพรองของคนใน
ชุมชน กลุ่มมีการเติบโตและมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น โดยมีเทศบาลตำบลแม่แรงที่ให้การสนับสนุน
งานหัตถกรรมทอผ้าและแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน ช่วยในการหาตลาด และการ
ประชาสัมพันธ์ โดยการจัดงานแต่งสีอวดลายขึ้นเป็นประจำทุกปี การดำเนินงานของกลุ่มในด้าน
การผลิต สมาชิกมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการทอผ้าและการแปรรูป มีการจัดหาวัตถุดิบคือฝ้าย
จากในตัวเมืองเชียงใหม่ ปัญหาที่พบ คือการขาดแคลนแรงงานในการทอผ้าและการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด กลุ่มมีผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือหลายรูปแบบ และมีตราสินค้าของกลุ่มเอง ช่องทางการจัดจำหน่ายมีการขายปลีกและขายส่ง ทั้งในชุมชนและผ่านพ่อค้าคนกลาง ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวไทย กลุ่มควรมีการพัฒนาในเรื่องคุณภาพและการขยายตลาด ด้านการเงิน เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากเงินส่วนตัวและได้รับเครดิตในการซื้อวัตถุดิบจากร้านค้าในตัวเมืองเชียงใหม่ กลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนไม่มาก เมื่อได้รับคำสั่งซื้อปริมาณมากก็จะเกิดปัญหาเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ

การบริหารจัดการกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง ดำเนินการ โดยประธานกลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิก ส่วนสมาชิกกลุ่มต้องเป็นคนในบ้านดอนหลวงและถือหุ้นได้ไม่เกิน 10 หุ้น การวางแผนส่วนใหญ่เกี่ยวกับการผลิต เป็นแผนระยะสั้น และไม่ได้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดการกลุ่มมีการจัดทำแผนภูมิองค์กร และกำหนดกฎระเบียบของกลุ่ม ประธานกลุ่มจะทำหน้าที่ดูแลงานทั้งหมด กระจายงาน จัดทำข้อมูล ประสานงานกับสมาชิกและหน่วยงานต่างๆ ติดตามและควบคุมงานของกลุ่ม โดยมีศูนย์รวมผลิตภัณฑ์เครือข่ายกลุ่มทอผ้าหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นที่ทำการ และเป็นสถานที่รับฝากสินค้าจากสมาชิกมาจำหน่าย

การพัฒนาการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง ควรบริหารกลุ่มอย่างมีส่วนร่วม โดยความร่วมมือกันกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงานของกลุ่ม สร้างเครือข่ายความร่วมมือให้มากขึ้น จัดให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และเข้าร่วมงานแสดงสินค้าต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ส่วนการพัฒนา กลุ่ม สมาชิกกลุ่มควรมองหาโอกาสเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน การบริหารงานของกลุ่มที่เข้มแข็ง และแสวงหาความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การย้อมผ้า และควรจัดประชุมสมาชิกกลุ่มให้บ่อยขึ้น ชักจูงสมาชิกให้มาเข้าร่วมประชุมและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมากขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือในการพัฒนางานและพัฒนาสมาชิกของกลุ่มให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นต่อไป จากการประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยนี้ สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่ากลุ่มเข้มแข็งขึ้นพอสมควร มีการบริหารจัดการกลุ่มดีขึ้นปานกลาง ตอบสนองความต้องการพัฒนา กลุ่มในระดับมากและมีความพึงพอใจมากในโครงการวิจัยนี้